Sapeckiego ks. Cypriana. Sekretarz Przenajświętszéj Trójce, wielki kościoła Bożego Doktor s. Augustyn.

SEKRETARZ
Przenayswiętſzey TROYCE,
Wielki Kośćiołá Bożego DOKTOR
S. AVGVSTYN,
Przy Doroczney Swoiey Uroczyſtośći,
w KOSCIELE MIECHOWSKIM

Ordinis Canonicorum Regularium Cuſtodum SSmi Sepulchri Hieroſolymitani,

PRZEZ

W. X. CYPRYANA SAPECKIEGO,
Swiętey Theologiey Bákáłarzá, Káznodźieie Pánny MARYI *in Circulo*, Zakonu KAZNODZIEYSKIEGO,

OGŁOSZONY.

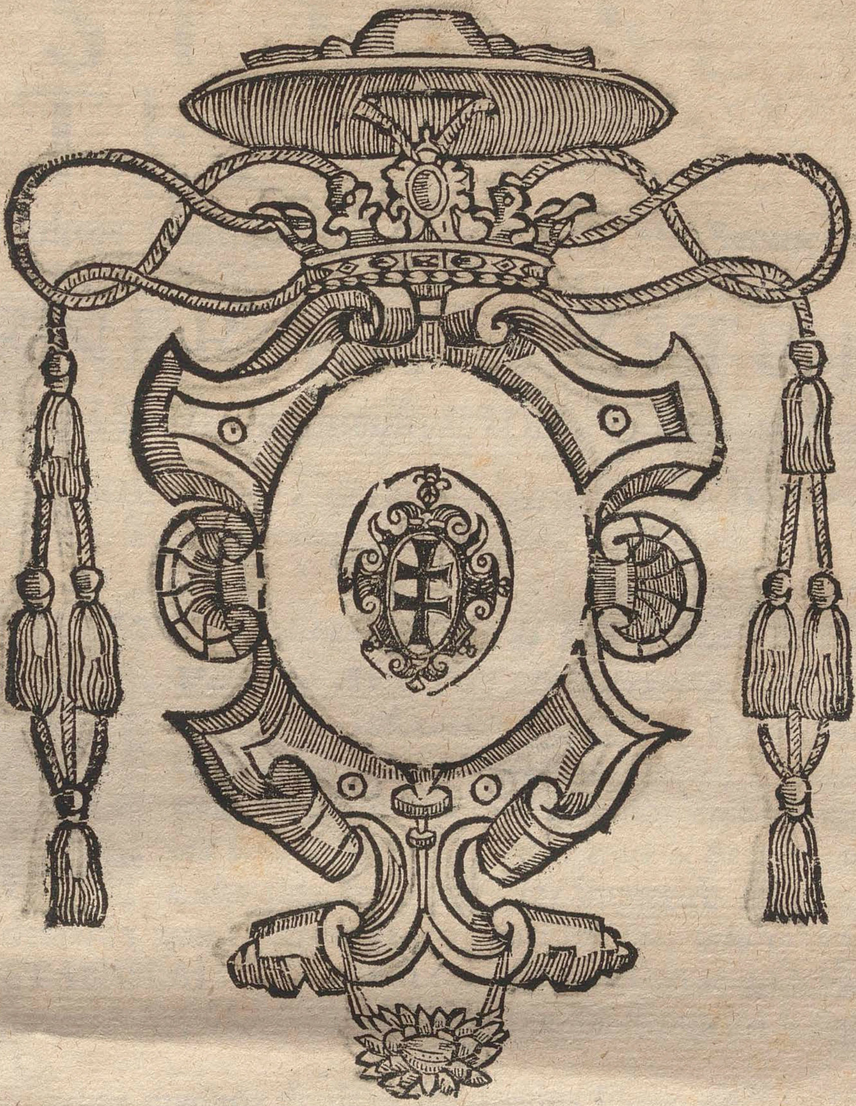
Roku ſekretnie w Wnętrznośćiách MARYI Utáionego BOGA, 1717. dniá 28 Sierpniá.

W KRAKOWIE.
w Drukárni Fránćiſzká Cezárego, I. K. Mośći, y I. O. I. Mśći X. Biskupá Krákowskiego, Xiążęćiá Siewierskiego, tákże Przesławney Akádemiey Krákowskiey, Ordynáryinego Typografá.

Aula Cælorum reſonando laudes,
Cantat & tellus, pariterq; pontus,
Præſul AUGUSTINUS adeſt ab urbe
Sidoniorum.
Totus ardeſcens ſtudijs vacabat,
Et Prophetarum ſitibundus hauſit
Multa, nec quisquā melius loquetur
Verba ſalutis.

V. Laurentia Strozia Virgo Ordinis Prædicatorum Profeſſa Conventus Pratenſis.

In Stemma Nobilissimi Conventûs Miechoviensis.

I.

GOlgothá Kálwáryiska trzy Krzyże wsadzone,
Pokázuie ná cáły świát w czworáką strone;
A czemuż u Strażnikow ZBAWICIELA Grobu,
Podobnego nie widzę w Práłatách sposobu:
Dwoiáki KRZYZ Anieli im przyháftowáli,
Bo trzećim Gizmásowi Diabeł w piekle pali.

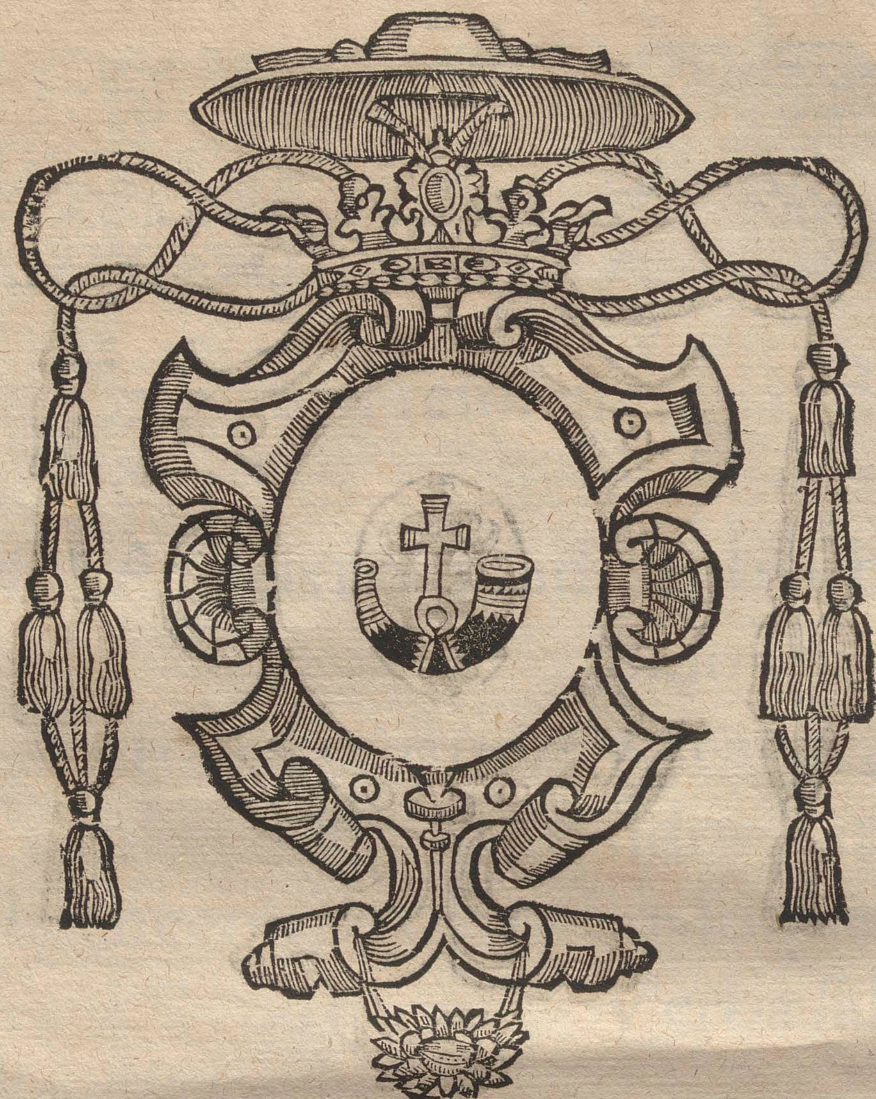
II.

Dwá Krzyże Kánonicy czerwone ná Sercu
Noszą, niby ná Boskim wyszyte Kobiercu:
Jeden zárumieniłá Krew JEZUSA Męki,
A drugi krwáwa praca Miechowitow Ręki.

III.

Ná co krwáwy Znák nośić, kiedy ćiáło w Grobie,
Xięża to Bożogrobscy, ále żywi sobie:
Wartuią Ci ustáwnie ZBAWICIELA Ciáłá,
Aby w Nich żywa Męká JEZUSOWA trwáłá.

In Stemma Avitæ Domûs I. W. I. P. Stepkowskich.

I.

WIelką część świátá Turczyn záwoiował hárdy,
Obſzáńcował y Ziemię świętą belluárdy;
Co widzący STĘPKOWSKI, trąbi ná cnych Pánow,
Aby poſzli do Márſa, wygnáć Biſurmánow.

II.

Iedná Trąbá poruſzy z grobſztynow świát cáły,
Gdy w nię MICHAŁ zátrąbi, by trupy wſtáiáły,
Wará Turku od Grobu Páná z Jeruzalem,
Ják STĘPKOWSKI zátrąbi, zginieſz z ſwoim żalem.

III.

Ná głos Trąby lećiáły Jerychońskie mury,
Padáły ſię y ſkáły ná tyśiączne dźiury;
STĘPKOWSKI kiedy Trąbą zábrzmi w Cárogrodźie,
Aż ſię Turczyn nie oprze, chybá w Antypodźie.

IV.

Trąbę z Krzyżem STĘPKOWSKI w Márśie pokázuie,
Znáć że w polu Krzyż Páńſki, wſzytkim okrzykuie.

PERILLVSTRI & REVERENDISSIMO DOMINO,

D. STANISLAO STĘPKOWSKI,

Ordinis Canonicorum Regularium SS. Sepulchri
Hierosolymitani Conventûs Miechoviensis

GENERALI CVSTODI,

PRÆPOSITO Bythomiensi, CURATO Charzoviensi &c.

Domino ac Patrono Singularissimo.

D*Ługo deliberowałem, do kogo miałem z Pánegirykiem Wielkiego* AVGVSTYNA *przystąpić, lecz widząc* in Custodia *ták zacney Prepozytury* STĘPKOWSKIEGO, *wstęp záraz czynię z submissya, á potym dycerya moia.* Perillustris & Reverendissime Domine. *Samá mnie do tego* innata Prudentia & Benignitas Tua *stimulowáłá, ktora im więcey* immerito *świadczyłá, tym bárdźiey* demerita *moie obligowáłá*; Sapienti loquor, *lubo to wszytko* sub Nomine STANISLAI S. T. vulgari *pokrywam*: Calcar addebat *do tego przy nieustánnych supplikách* Sacra Custodum SS. Sepulchri Religio *ktora widząc że:*

per magnos gradetis spectandus Honores,
Emeritus mundi studijs: Castrisq; Minervæ.

Ieszcze Cię więkßym ná Cáły świát Polski chćiáłá uyrzeć STĘPKOWSKIM. *Głośneć są prawdá Herbowney Traby Twoiey Kláryny, ktore po Marsowych polách* fama loquax *roznośi w owym* W. I. P. KRZYSZTOFIE STĘPKOWSKIM, *Pułkowniku Krolá Káźimierzá. Nie nowiná było Temu Bohátero- wi, gdy Polacy z Chmielnickim woiowáli, samemu przez Woyská przebiiáć się Kozáckie z listámi do Krolá.*

Primus & ire viam & fluvios tentare minaces.
Audet, & ignoto sese committere ponto.
Nec Vanos horret strepitus. *Virg: lib:* 3. *Georg.*

Nie nowiná było Temu Herkulesowi Polskiemu y Lwá Szwedzkiego kudlić z Czárneckim W. Hetmánem woiuiący. Kilká rázy w báttáliy będąc Gigantæo passu, *stáwał* CHRISTOPHORVS *tym samym* trina Coronâ dignus, *że trzy rázy* Victor, *ták to widzę* fortes creantur fortibus & bonis, *Syn to był owego Wielkiego* ANDRZEIA STĘPKOWSKIEGO, *ktory odprowadzá-*

iac ná Stolicę z Xiążęćiem Konſtántym Wiśniowieckim Mniſzkowną, co byłá poſłá zá Cárá Moſkiewſkiego, kiedy widźiał zábránego Xiążęćiá w niewola, tedy rezolut, podobnym będac nie tylko in Facie, *ále* in Acie *Xiążęćiu Konſtántemu*, conſtanti animô, *dla konſerwacyi życia y Przyiáźni lego przebrał ſię po Dominikáńſku z drugim Xiędzem, á potym ubrawſzy Xiążęćiá w Hábit wyprowádźił z więźienia, ſam zá niego ná trzy látá incarceratem zoſtawſzy. Zá tę Akcya, godźien wieczney Chwały y ſławy, że Korybuthowſkiey Lunie w ćiemnośći lochách wieſzáć ſię nie dáwał.*

Dignus quem protinus omnis,
Perpetuo celebret Nomine poſteritas. *Callim: Cyre.*

Coż rzekę o I. W. I. P. STĘPKOWSKIM Káſztelánie Łuckim. W. I. P. STĘPKOWSKIM Podkomorzym Lubelskim &c. *Doſyć mi námienić, że Dom wielki* STĘPKOWSKICH, *záwſze wſtępował* ad Magnos Honores & Faſces *Rzeczy-Poſpolitey, świádkiem* Sapieiowie, Herburtowie, Sobieſcy, Iábłonowſcy, Humieccy, Domalzowſcy, Szwykowſcy, Swierſcy *y inni* Quorum *w Oyczyźnie.*

Vivet Opus, totumq; feret vaga Fama per Orbem. *Bentius.*

Nie wſpominam Twoich Heroicznych Czynow Marte & Arte *po Tureckich, Tátárſkich, Kozáckich, y Węgierſkich Woynách ſławny* P. M. X. STANISŁAWIE STĘPKOWSKI, *boś ie iuż* in Signum perpetuæ Victoriæ *pod Krzyżem lokował, á raczey w Grobie Chryſtuſowym deponował, áby z tąd lemu ſámemu byłá* Laus & perennis Gloria. *Swiátowośći minawſzy znikome, ná inſze udałeś ſię pole, gdźie:* Bella geri placuit, multos habitura Triumphos. *Ani wątpić* de palma *trzebá, bo ſam Krzyż Swięty, ktory ieſt z pálmy złożony, pokázuie, że* in hoc Signo Vinces, *ktory ná pierśiách nośiſz.* Pulchri ſunt greſſus Tui *P. M. X. Prałaćie* in Virtutibus, *bo* quidquid calcas roſa fit. Innata modeſtia Tua *zárumieniłáć Herbowny Krzyż, á bárdźiey záwſtydźiełá Oczy, że przed káżdą Godnośćią, iáko przed Krzyżem ućiekaſz. Yterąz ſię to świeżo pokazáło, gdy* Capitulariter acclamatus Cuſtos, *umknąłeś z tey ſtraży.* Perfeciſti greſſus Tuos in ſemitis Religionis, *Náśláduiacy Rodzoney Ciotki Twoiey Zakonnice Norbertá Swiętego, y po innych Preláturách Zakonnych.* Bythomienſis Præpoſitus, *cále* repoſitus à ſæculo *byłeś y ieſteś.* Charzovienſis Curatus, Curam Animarum *trzymáiąc, o nic więcey nie dbaſz, tylko áby P. Bog* à morte eruat Animas eorum; *Niechcę Twych śládow ſlákowáć dáley, ále życzę:* Intende, Proſpere Procede *iáko* STĘPKOWSKI & regna, quàm diutiſsimè *w Zakonie S. Przy ktorey Apprekácyi, upraſzáią Cię oraz życzliwi* Confratres, *áby* ſub Cuſtodia firmâ, *Wielki Sekretarz Przenayświętſzey* TROYCE AVGVSTYN S. *zoſtáwał u Ciebie:*

Vnum Te Pietas & Cæli Filia poſcit
Relligio, ut videas ſummi SECRETA Tonantis.

Perilluſtris & Reverendiſsimæ Dominationis Veſtræ

Devinctiſsimus Cliens
F. Cyprianus Sapecki S. T. M.
Ordinis Prædicatorum.

KAZANIE.

Magnus vocabitur. *Matth: 5.*

CNotá wſpániáłych honorow inkrement. N.N. Płonne to tytuły, ktore dowćipna przewrotność dla większey pompy w rodowitych záwieſza podwoiách. Nikczemne honoru imię, ktore intereſs świátowy złotym przy korrupcyi oświeca bláskiem. Nie złoto nie, ále cnotá honor zákupowáć powinná, *Emitur virtute poteſtas.* Wielkość wſpániáłych czynow, wielkość imienia czyni, kto wielki w cnotę, wielki w honorách *Magnus vocabitur,* Páńskie tytuły, Krolewskie Korony, Xiążęce Mitry, Papieskie Tyary obok z cnotą chodzą. Samá cnotá ná koronácyą do Bázyliki Honoru poſpieſzá. *Virtus ſeſe ipſa coronat.* Cnotá ná zámian paſterskiey láski, Dawidowi berło oddáłá. Cnotá *electum ex millibus dilectum* między kándydatámi ná Syonie uczyniłá. 1. Reg. 16.
Cnotá ſtaliſtym ſercom wytrzymuiącym aſſalty Wenery, aſſeſorya między koronatámi ná wyſokim Olimpie deklárowáłá. *Qui vicerit dabo ei ſedere in throno.* Cnotá z proſtego wozu Thelephaná ná thron Lidyiski przeniosłá. Cnotá Ptolomeuſzá z obozu Bellony náłono fortuny pod namiot Ceſárski do Egiptu záprowádźiłá. Cnotá ná pierśiách Orłá Polskiego Máieſtat Piaſtowi zbudowáłá. Dobrze Symmáchus: *Ibi ſunt præmia honoris, ubi merita virtutis.*

Cant. 5.

Apoc: 3.

Tám płyną Honory, Gdźie cnot piękne wzory.

Co proſzę wielkiego Doktorá Kośćiołá Bożego AVGVSTYNAS. wsławiło ná świećie! Cnotá; Co godnośći dodáło ná źiemi y w Niebie AVGVSTYNOWI! Cnotá. Co go Prymaſem Theologiey, Bibliotheka wſzytkich Akádemiy wyſtáwiło!

Cno-

Cnotá. V AVGVSTYNA Biskupie Infuły ubiegáły ſię o precedencyą, u AVGVSTYNA Páſterskie laski, o łáskę konkurowáły. u AVGVSTYNA honor honoru ścigał, dla cnot wielkich Doktorá Swiętego. W innych cnotá z honorem obumieráłá, w AVGVSTYNIE y cnotá y honor nigdy śmiertelney nie podlegáłá. *Tobianus.* Parce, *Sola mori neſcit, ecclipſis neſcia virtus.* Co widźieć, słyſzeć y dośiec możeſz we wſzytkich Doktorách y Theologách Boskich, tó w iednym AVGVSTYNIE wynáleść możeſz. Z AVGVSTYNA rozumu, niby z lowiſzá mozgu wſzytkie mądre w Kośćiele *S. Remigius.* Bożym rodzą ſię Pallady, *Omnes Doctores Sapientiæ lumen recipiunt ab Auguſtino.* A iáko z iáſnoświetnych złotowłoſego Titaná promieni, wſzytkie rzeczy zábieráią ozdobę, *Omnibus ſolatia fundit*, *Mundus Symbol.* ták z náuki AVGVSTYNA S. wſzytkie rozumy, dowćipy, *gymnaſia* máią dánk y pochwałę ſwoię. Wſzytkich przeſzedł AVGVSTYN, bo też wſzytkie świątobliwe cnoty y dowćipy zapiſáły ſobie rezydencyą w głowie AVGVSTYNA. Anielskim konceptom rownał AVGVSTYN, poniewaſz ſam będąc w ćiele *intelligibile ſubſiſtens*, iák Anioł, *ſeipſum per ſubſtantiam ſuam intelligebat.* *Nicienſis in Orat.* Co miárkuiąc wielki Pánegyryſtá iego *Nicienſis*, ták mowi. *Auguſtinus ter Sanctus inter Doctos, ter doctus inter Sanctos Cherubim per ſcientiam, Seraphim per amorem.* A kiedy liczę cnoty, niechże rázem godźi mi ſię wyliczáć y honory. AVGVSTYN podporą Kośćiołá, áby nigdy nie ſzwánkował. AVGVSTYN belluardem wiáry, áby wſzytkie Heretykow impety wytrzymał *S. Thom: à Vill: Nov* *Firma Eccleſiæ Columna, magnum fidei propugnaculum Auguſtinus.* táki mu Pánegiryk dáie Arcybiskup Walencki, AVGVSTYN Kośćioł oświećił, Doktorow ubogáćił, Theologow wyuczył, Oratorom w dicerij facundij dodał, y wſzytkie materye ktore w *S. Antoninus 2 par. hiſt. titu 8.* ſobie záwiłą trudność máią, ułátwił y obiáśnił. *Auguſtinus Eccleſiam illuſtravit, gemma Doctorum, Pater Theologorum, ſuavis eloquiô, Omnes materias penetrando dilucidans,* ták mu przyznáie Arcybiskup Florencki. Nie ſmáczna byłá náuká wtedy, kiedy ſobie ná świećie *Sapientia ædificavit domum & poſuit menſam* Nie ieden máſtykuiąc Xięgi, piołunowey doznał gorzkośći. *Accepi Apocal: 10.* *librum & cùm devoraſſem eum, amaricatus eſt venter meus,* dopiero wtedy do ſmáku przypádłá Náuká, kiedy iey kondymentu do- *Lobbecio in gloria SS.* dał AVGVSTYN S. *Sal Sapientiæ, Sal terræ Auguſtinus.* Ciemno było u wſzytkich w głowie, poki AVGVSTYN náuką ſwoią nie rośwjećił, iáko słońce, *Quod Sol inter Planetas, hoc Auguſtinus in-* *S. Remigio in ſecund. ad Corinth.* *ter Doctores.* Mijam inſze *encomia*, bobym pierwey wſzytkie dni w wiecznośći policzył, niżeli honory Doktorá S. káżda cnotá ſwoy oſobliwy honor zásługowáłá w AVGVSTYNIE S. O nim

podo-

podobno rokował Ewángelistá Páński *Magnus vocabitur*, kiedy wielkim między wielkiemi ná ziemi y w Niebie názwány: O czym Kościoł S. *Magne Pater Augustine.* Wielkim przez cnoty w Kościele woiuiącym, wielkim przez Chwałę w tryumfuiącym, *Magnus meritò in Ecclesia militante, magnus præmio in Ecclesia triumphante*, glossuie Doktor Anielski Thomasz S. A ponieważ w ták wielkich honorách zostáiesz Doktorze S. toć ia cále nie wiem cobym miał powiedźieć ná chwałę twoię: Chwalić ćię nie można, bo wielkich ludźi y rożowym Hortensyuszá ięzykiem wychwalić nie podobna. *Quæ magna sunt, sæpè verbis non explicantur, sed silentio involvuntur.* Więc umilknę ná pochwałę twoię Doktorze S. á oraz wielkość honorow twoich sekretnym pánegirykiem przytłumię, y powiem żeś iest dla wielkośći cnot swoich Sekretarzem Przenayświętszey TROYCE. *in Evang. gel.* *Silveira in Evang*

Sypćie się proszę z głowy koncepty iák z miechá,
Niechay będźie w Miechowie dźiś uszom poćiechá.

Záczynam w Imię Páńskie.

Pełne wákánsow Niebo, tym tylko subiectom honory rozdáie, w ktorych Cnotę rezyduiącą widźi, dla tegoć mowi Poetá:

Quicunq; cupis venerabilis esse *Marcell.*
Laudari multum, necnon vehementer amari *Paling: lib. 2.*
Virtutem sequere.

Siedzą obok z Chrystusem w krzesłách Senatorskich Apostołowie, bo ich Cnotá ná deputácką wyniosłá godność; *sedebitis & vos judicantes.* Złotą ná głowie piástuią koronę, *indigenat* przyiawszy w Krolestwie sędźiwi stárcowie, bo im Cnotá promocyą do inauguracyi ná Páństwo byłá, *super thronos 24 Seniores sedentes circumamicti stolis albis, & in capitibus eorum coronæ aureæ.* Niezwiędłym otoczeni wiecznośći laurem, Tryumfuią ná Elizeyskich polách Męczennicy, bo ich cnotá wyprobowáłá dobrze ná Marsowym plácu. *Hi sunt, qui venerunt de tribulatione magna.* Swiecą iák Febus w Akádemiy Nieśmiertelnośći káthedratycy, bo ich cnotá przy náukách y predykácyách z iásnośćią luminarzow porownáłá. *Qui ad justitiam erudiunt multos, quasi Stellæ in perpetuas æternitates.* Popisuie się y innych ták wiele sług Boskich z otrzymánemi w Senaćie Niebieskim Wákánsami. PIOTR Podskárbim, *Tib idabo claves.* PAWEŁ Miecznikiem, *Non enim sine causa gladium portat.* IAN Chrzćiciel Márszałkiem, *Præibis ante faciem Domini.* IAN Ewangelista Kánclerzem, *signemus servos DEI nostri.* Podkánclerzem FRANCISZEK z Assyza, *signasti Domine servum tuum Franciscum.* Łowczym DOMINIK Xiążę Gusmáńskie, *Pauper fulsit Dominicus, forma prævisus catuli.* *Matth:19* *Apoc: 4.* *Apoc: 7.* *Daniel: 12.* *Matth:16* *ad Rom: 15.* *Luca 1.* *Apoc: 7.* *Ecclesia:*

MATTHEVSZ Piſarzem, *Liber generationis.* MAREK Referendarzem *Initium Evangelij IESV Chriſti.* FLORIAN Chorążym, BARTŁOMIEY Kráyczym, LAVRENTY Kuchmiſtrzem *Verſa & manduca.* FILIP Prowizorem, *Ducentorum denariorum panes non ſufficiunt &c.* (*Ioan: 6.*) Między ktoremi ſtáwá nie upośledźiony w honorze ſwoim AVGVSTYN S. kiedy zá cnoty ſwoie Sekretárską ná Dworze Przenayświętſzey TROYCE odbiera funkcyą. Wychodźi naypierwey ten Sekretarz z Affryki, z kąd Monſtrá ná cáły świát pochodzą, dáiąc znáć, że głową iego *Monſtrum* mądrośći bydź miáłá, iákoż między wſzytkiemi Theologámi y Doktorámi przy ćiekáwym rozumie ſwoim pokazał ſię iák *Monſtrum.* (*Lobbecig.*) *Ingenij ſui limites Auguſtinus ipſe neſcivit, Monſtrum ingenij fuit alijs, monſtrum & ſibi.* Co nowego záwſze ná świát wydáie Affryká, áby ſię ludźie dźiwowáli, gdy AVGVSTYN z Affryki wychodźi, pewnie że ieſt co widźieć. *Novum miraculum Auguſtinus,* (*Lobbecig. in gloria. SS.*) bo cáły świát náuką ſwoią ożywiáiący, *Hominibus ſui ſæculi & dici & eſſe potuit Auguſtinus, anima mundi.* Dopiero duſzá rozumna w cáły świát wſtąpiłá, gdy Affryká AVGVSTYNA urodźiłá. Inſzym Imieniem AVGVSTYN názywał ſię *Aurelius,* bo u niego záwſze od Národzenia głowá byłá iák złoto, *Caput ejus aurum optimum.* (*Cant. 5.*) Piſze *Alexander ab Alexandro libro primo Cap. 9.* że w Rzymie byłá Fámilia názwáná *Aurelia,* ktora ten przywiley od Senatu miáłá, że ſamá tylko *in templo ſolis* Ofiáry czyniłá, iákoby ſamych śiebie ſekretnie *in victimam* dedykuiąc Słońcu, *Aurelius* názywa ſię *Auguſtinus* od młodośći ſwoiey, bo záraz śiebie ſamego *à ſecretis ſoli Sapientiæ* poświęćił. *Aurelius* to słowko (*Feſtus apud Lobbecium.*) tłumáczy ſię *Auſedius, hoc eſt aurea ſede dignus.* Złotego krzesłá záraz od edukácyi pieſzczoney Lucyny godźien AVGVSTYN, nie tylko dla mądrośći ſwoiey, ále też y dla denominacyi *ab Auro.* Iákoż w látá dorosłemu wſzędźie *Aureum Solium Sapientiæ* wyſtáwiłá. W Kárthaginie y Mediolánie, w Rzymie, *Aureus Orator publicè acclamatus Auguſtinus.* Hiſzpáńskie Tagi ták nie płyną złotem, iák z uſt AVGVSTYNA płynęłá *facundia.* Sámo to (*Anagr.*) Imię ná wiátr w literách rozrucone pokázuie, *Auguſtinus, Tagus Vnius,* to ieſt Páná Bogá, á że miał bydź Sekretarzem Przenayświętſzey TROYCE, miodowym Ambrożego plaſtrem potarł ſobie uſtá, áby mu ſię wárgi lepiely do rozmowy z świátem, álbo też dla tego, áby nic o BOGV nie mowił, chybá tylko co ieſt słodkiego. Iák z ulá, ták ſię z Vſt AVGVSTYNA przy dyrekcyi Ambrożego roiły konceptá o BOGV. *Matth: 11.* Powoławſzy Zbáwićiel kilku Vczniow ná Sekretárską funkcyą, począł im obiáwiáć niektore táiemnice, dla tego tylko, iż byli má-

łemi

łemi, *Revelasti ea parvulis.* Co uważáiąc mądry *Berchorius*, ták mowi: *Revelatio secretorum DEI voluntatis, magis consuevit fieri simplicibus, quàm sapientibus, magis humilibus, quàm sublimibus.* Obiáwienie sekretow Boskich, bárdźiey miewáią *Idiotæ*, niżeli Senśaći, bárdźiey ludźie pokorni, niżeli wyniośli. A ktoż bárdźiey submissya certuiący w umyśle swoim, ieżeli nie AVGVSTYN S. Iák się tylko prędko náwroćił do BOGA, ták záraz z Dawidem supplikował, áby ná pysznych nie chodźił nogách: *Non veniat mihi pes superbiæ.* I lubo mu Biskupich Infuł rogi rosły ná głowie niby drugiemu Moyzeszowi, przećięsz on, áby był Sekretarzem Boskim, máło co dbał o honor świátowy. Ná czoło záwsze go stáwiáłá fortuná, á on przećię bárdźiey lubił publikáná kąty, niżeli prym Fáryzeuszá. Moniki łzy niechay powiedzą, wszákże *lacrymæ pondera vocis habent*, w ktorych utopiony AVGVSTYN S. submissyi nurtem záwsze po niżinách płynał. I lubo mu BOG między innemi Doktorámi dał wielką umieiętność, postaremu on o sobie máło rozumiał, áby był przez to sámo godnym Sekretárskiey funkciy, *Et revelasti ea parvulis.* Gdźieś tám Bog łzy SS. Páńskich, ktore będźie oćierał Wszechmocną ręką, *Absterget DEVS lacrymam ab oculis Sanctorum*, sekretnie schował. Łzy Moniki Swiętey do tego należą skárbu, w ktorym ták ie sekretnie utáił, że trudno ználeść podobnego wypłákánemu AVGVSTYNOWI. I ieżeli Olimpiy łzy wszytkie zmywáły mákuły poddánych u Alexandrá, pewnie y łzy Moniki S. ták obmyły z brudu Mánicheyskiego Augustyná, że go w Ciele Aniołem czystym wystáwiły. Ná początku świátá, unośił się tám Duch Páński nád wodámi, *Spiritus Domini ferebatur super aquas.* Wiem iá z Theologiey, że rewelácye sekretow do Ducha S. należą, otoż nád Moniki wodnistemi łzámi unośi się Duch S. áby AVGVSTYNA deklárowáł bydź Sekretarzem ná Dworze Boskim. Iákoż dayćie świádectwo sámi Obywátele Niebá, ieżeli nie iest Sekretarzem Boskim AVGVSTYN S. kto doćiekł z Theologow, ták wiele attributow, iáko AVGVSTYN S.? kto ták głęboko w niezbrodzonym Oceánie Przenayświętszey TROYCE nurtował, iáko AVGVSTYN S.? kto *Vnionem in Trinitate*, iák w Piskareyskim morzu, álbo też *in mediterraneo ad Centumcellas*, ták żwáwie szukał, iáko AVGVSTYN? kto *processiones duas Verbi scilicet & Amoris*, kto *Relationes* 4. to iest *Paternitatem, Filiationem, Spirationem & Processionem.* kto *Notiones* 5. *scilicet Innascibilitatem, paternitatem, filiationem communem spirationem & processionem*, ták iáwnie widźiał w Bogu, iáko AVGVSTYN S. Szczyćił się niekiedyś Koronat Izráelu, że mu Bog obiáwił sekre-

Titulo secretum.

Psal: 35.

Apoc: 21.

Gen: 1.

Psal: 50. tá swoie, *Incerta & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.* Daleko bárdźiey szczyćić się może AVGVSTYN S. że mu BOG obiáwił to, czego innym Doktorom od wiekow nie obiáwił, *Incerta & occulta sunt, DEVS Homo, Mater Virgo.* Niewidome y skryte rzeczy, ktore BOG obiáwił Prorokowi są te, że BOG stał się Człowiekiem, á Pánná Mátką. Wszytko to wiedźiał ná pámięć AVGVSTYN S. świádkiem Tagasta, Hyppon, Carthagina, Cezarea w Maurytániy, że był Sekretarzem Boskim, kiedy żarliwą náuką swoią, co się w Niebie dźieie, co się w Bogu zámyka, obiáwiał ludźiom. *Fortunatus, Adimantus, Crescovius, Priscillianistæ, Marcionistæ, Nestoriani,* y inni Heretycy niechay prawdę wyznáią, co wie y umie AVGVSTYN, á ieżeli przyznáć niechcą, to przyznáie S. Remigi, w klar mowiący. *Omnes Doctores Augustinus ingeniô & scientiâ vicit.* Wszytkich Doktorow AVGVSTYN S. dowćipem y mądrośćią swoią przeszedł. Przyznáie mu to y owá świątobliwa duszá, ktora będąc raz w záchwyceniu, widźiáłá Chwałę Boską y SS. Páńskich, kiedy tedy między drugiemi nie widźiáłá AVGVSTYNA S. spytáłá się Aniołá Strożá, á kędyż to AVGVSTYN? Odpowie Anioł, *Residet in excelsis, ubi disputat de gloria Excellentissimæ Trinitatis.* Wyżey wyżey nád inszych ma krzesło swoie AVGVSTYN, á kędyż? przy samym Tronie Przenayśw: TROYCE, z ktorą záwsze konferuie iáko Sekretarz. Táć to náuká AVGVSTYNA, niby strzáłá nád innych Theologow wyżey wylećiáłá, y nie opárłá się áż ná samey mećie BOGA w Troycy iedynego. *Augustinus ut sagitta acuta arcu excussa sydera penetravit, & superato Cælo, super Divinæ Trinitatis attingit thronum. Isaiæ* 45. Monárchá Cyrus ná sekretárską wokowány funkcyą, otrzymał kompromis, że mu wszytkie skárby zákryte, y niektore pryncypálnieysze sekretá rewelowáno. *Dabo tibi thesauros absconditos & arcana Secretorum, ut scias quia ego sum Dominus.* Hugo Kárdynał glossuie, *Dabo tibi intelligentiam scripturarum.* Cyrus to słowko Perskim ięzykiem znáczy słońce, Cyrus bowiem (iáko słońce nád insze plánety) nád inszych Monárchow świećił, to mądrośćią, to szczodrobliwośćią, to spráwiedliwośćią, to wstrzemięźliwośćią, to ludzkośćią, to innemi Krolewskiemi cnotámi. *Cyrus inter Reges Gentium, interq; Persas effulsit, quasi sol tum Sapientiâ, tum Iustitiâ, tum temperantiâ, tum magnanimitate, tum liberalitate, adeòq; omnium regiarum virtutum fuit exemplum. In morali sensu* Cyrus znáczy wielkiego Doktorá AVGVSTYNA S. Ten to iáko Słońce nád inne luminarze w Kośćiele Bożym świećił, zá co dźiękuiąc Bogu Kośćioł S. śpiewa. *Magnus Dominus & laudabilis valde, qui de tenebris*

S. Bernardus. *S. Remigius.* *Iacobo de Voragine.* *Iodocus in festo S. Hieronimi.* *Isai: 45.* *Hugo.* *Cornel. à lapid. in Isaiam.* *Ecclesia. in Festo ejus.*

nebris Gentium, lumen Ecclesiæ suæ vocavit Augustinum. Ten to Doktor S. iáko Słońce, *quasi sol refulgens*, illuminuie Thron Przenayśw: TROYCE. Inni Doktorowie Swięći, przed Thronem Boskim, iáko máłe luminarze, ále AVGVSTYN S. świeći iáko Słońce, W AVGVSTYNIE iáko w Słońcu ieſt thron Przenayśw: TROYCE. *Et thronus ejus sicut sol.* Co Cyrus nád Krolámi, to AVGVSTYN nád Doktorámi, nie tylko w mądrośći, ále y w innych cnotách. Dosyć mądry Hieronim w Expozycyách, dosyć mądry Ambroży *in Spirituali sensu*, dosyć mądry Grzegorz *in moralibus*, ále AVGVSTYN Naymędrſzy, bo ich we wſzytkim celuie. *Cùm enim Doctores alij habeant specialem modum tractandi, sicut Hieronymus versatur circa expositiones, Ambrosius circa Spirituales sensus, Gregorius circa instructiones morales. Augustinus non habet specialem modum, quia habet omnem modum.* Znáć tę Mądrość nád inſzych w Doktorze Swiętym, kiedy nád inſzych więcey piſał, Pietnáśćie Xiąg o TROYCY Przenayśw: nápiſał AVGVSTYN, 205. Tráktatow, nápiſał *super Psalmos*, wydáiąc Dawidá z ſekretney pokutenciy. 122. Homilij nápiſał *super Ioannem*, cudowne explikuiąc rewelacye. 22. Xiąg nápiſał *de Civitate DEI mirabilia*, powiedáiąc o Niebie. Sto dwádźieśćiá queſtyi nápiſał *super Biblia*, tłumacząc niektore ſekretá Boskie. Piſał y *de Humanitate Christi*, dowiáduiąc ſię *Cur? quomodo? quando DEVS Homo.* Piſał *de dignitatibus Angelorum.* Co też robią w Niebie. Piſał *de pœnis damnatorum* luſtruiący *profunda abyssi.* Piſał *de Virtutibus Sanctorum*, iák Swięći doſtąpili Niebá. Piſał ták wiele, iák wiele nikt nie nápiſał, á wſzytko głęboko, bo tego wſzytkiego dośćiekł ná ſekretárskiey zoſtáiąc funkcyi przy thronie Przenayśw: TROYCE. Z piorá HIERONYMA płynęłá złota Phizonu *facundia*, Z piorá AMBROZEGO płynęłá *profunda* Gehonu *eloquentia*. Z piorá GRZEGORZA płynęłá *fertilis* Euphrateſa *abundantia*, Lecz z piorá AVGVSTYNA, nie tylko *aurea profunda fertilis*, ále *Velox* iák *Tigris* płynęłá Mądrość. A kto ták byſtro rozumem ſwoim wylećiał iáko AVGVSTYN? kto *fluenta Sapientiæ suæ ad irrigandum paradisum* ták głęboko, ták wyſoko zápuśćił iáko AVGVSTYN? Wſzytkich Doktorow pyta ſię o tym Iodocus: *Quis obsecro Augustino celerius, aut concitatius mentem sursum agit, atq; ad triumphantis Ecclesiæ assurgit contemplanda mysteria*, y odpowiáda, że żaden Doktor nie dośćiekł ták wiele ſekretow Niebieskich, iáko AVGVSTYN S. dla tego byſtrość rozumu iego do byſtrey Tygris rzeki paragonuie *Tigris fluvius S. P. Augustino congruè adaptatur anagogico sensu, de Cælestis Ierusalem secretis ac felicitate exuberantissimè differenti.* Trzem Apoſtołom, ktorzy figurowáli trzech Do-

Psal. 88.

Leonardus de Vtino in festo Aug.

Iodocus Clichtoney ser. 2. in Festo Hier.

Ibidem.

C 2 kto-

ktorow SS. ná Gorze Thabor, kommunikował Bog niektorych ſekretow, ále wielkich nikomu nie powierzył, tylko AVGVSTYNOWI. Temuć to nowemu w Kośćiele Bożym Cyruſowi dał Pan Bog *Intelligentiam ſcripturarum* nád inſzych, bo on, á nie inſzy ieſt uprzywileiowány Sekretarz iego, wſzákże ták explikuie ow text Piſmá S. *Hæc dicit Dominus Chriſto meo Cyro, dabo tibi theſauros abſconditos & arcana Secretorum:* w te słowá Lyranus. *Hoc moraliter poteſt exponi de quolibet Doctore Notabili Catholico, ſpecialiter autem de Paulo Apoſtolo, vel Auguſtino, qui per Cyrum ſignificatur.* Ten to Miſtyczny Cyrus AVGVSTYN S. wiedźiał co naywiękſze ſekretá Boskie *per intelligentiam ſcripturarum.* Mowili bluźniersko *Manichæi,* że nie potrzebny Duſzy y Ciáłu Chrzeſt S. Mowili że Syn Boski nie ieſt wſpołiſtotny z Oycem. Mowili że Chryſtus nie miał prawdźiwego Ciáłá, áni też prawdźiwie ućierpiał. O toż zbija to wſzytko AVGVSTYN S. dоćiekſzy tego w ſekretáryi Boskiey, y ták piſze; *Chriſtus cum carne quidem eſt & de carne, non carnali ſed ſpirituali natus eſt. Spinis coronatur, ligatur, ſuſpenditur, Vita moritur, ut in perpetua Vita, mors occideretur.* Negował *efficaciam Gratiæ Pelagius,* doćiekł tego AVGVSTYN S. y nápiſał przećiwko niemu Xiąg kilká, broniac ſkutecznośći łáski Boskiey uſpráwiedliwiáiącey. Bluźnili *Donatiſtæ* przećiw Przenayświętſzemu Sákrámentowi, bluźnili przećiw Synowi Boskiemu, názywáiąc go mnieyſzym od Oycá. Doćiekł tego AVGVSTYN S. y záraz im *cum refutatione* odpiſał, iáko ſzczery ſekretarz Boski. Stánał iáko Smok Arryus wyźionawſzy iad piekielny ná Mátronę kośćielna, áby był pożárł Syná, názywáiąc Syná Boskiego Creatura, *Ecce draco magnus ſtetit ante mulierẽ, ut devoraret filiũ ejus.* Coż uczynił Bog, iedno y drugie pioro Orle AVGVSTYNOWEY mądrośći (ták ſię bowiem *per Antonomaſiã* názywa *Aquila magna*) przypiął zá skrzydłá tey Matronie, *Datæ ſunt Mulieri duæ alæ Aquilæ magnæ.* Alić záraz wyſoko wylećiáłá, nie boiac ſię Arryuſzá páſzczęki. Nie bał ſię tego ſmoká iádu y Orzeł Polski, ktoremu lubo iuż były upádły skrzydłá, ſtánał AVGVSTYN S. ná obronę; kiedy Orlemi skrzydłámi ták wielkiey náuki Doktorá S. *per P. Cyprianum Dominicanum, Suffraganeum Vilnenſem,* po całey Polſzcze rozśiewáney wſparty, áże pod Niebo z Tryumfem wylećiał. Náuká AVGVSTYNA S. wyniosłá Orłá Polskiego ná Olymp, áby go więcey Smocza Arryuſzá páſzczęká nie tykáłá. Orlemi skrzydłámi AVGVSTYNOWEY mądrośći wybiełá ſię w zgorę tá *Mulier,* to ieſt *Eccleſia Sancta,* ućiekáiac przed owemi Affryki piekielney monſtrámi, *Fauſtem, Felixem, Petilianem, Fortunatem,* y innemi Heretykámi.

Lyranus.

S. Auguſtinus.

Apoc: 12.

P. Cavalieri O. N.

Boyćie

Boyćie śię náuki AVGVSTYNA Heretycy, bo ten Orzeł *fida*
Ministra Iovis, ſekretne ná was pioruny trzyma. Ná tey náu-
ce ufundowány náſz Anielski Doktor Thomaſz S. nie ták w An-
ielskich skrzydłách, iáko w Orlich AVGVSTYNA piorách
ſtráſzny zoſtáie, nie tylko Bucerowi, ále y innym Heretykom.
Ná tey náuce ufundowány drugi *Thomas à Villa Nova*, *novas ſpe-*
cies znáyduie ná pokonánie wſzytkich błędow, dla tegoć *in lau-*
dem Doktorá S. ták mowi: *O copioſum ſapientiæ flumen*, *Nilo &*
Danubio redundans! O vaſculum ſapientiæ capaciſſimum! O immen- *S. Thom: à Villa Nova.*
ſum Divinorum Secretorum pelagus. Omnis laus te eſt inferior. Zá
nic wſzytkie pánegiryki y *encomia*, zá nic wſzytkie pochwały y
elogia: Ten twoy naywiękſzy Pánegiryk niech będźie o wielki
AVGVSTYNIE, żeś niezmierzonych Boskich ſekretow y skry-
tych táiemnic Przenayśw: TROYCE Oceánem, w ktorym topić
śię muſzą, by naywiękſze *ingenia*, z dowćipámi y ſubtylizácyámi
ſwoiemi. A kto wyrownał w madrośći AVGVSTYNOWI S. *Au-*
guſtinus fuit in quotidianis diſputationibus clarus, *& in omni actione* *S Proſper in libro de vita.*
ſua compoſitus, *acer ingenio*, *ſuavis eloquio*. *ſæcularis literaturæ*
peritus, *in Eccleſiaſticis laboribus Operoſus*, *in quæſtionibus ſolvendis*
acutus, *in convincendis Hæreticis circumſpectus*, *in explicandis Ca-* *Contem-*
nonicis ſcripturis cautus. Ciebie to Bog o Wielki AVGVSTY- *plation.*
NIE záwołał do tákiey godnośći, *ut oſtenderet tibi ſecreta ſapi-*
entiæ. W tobie iák w Dánielu niewinnym widźiáne mogą bydź *Job 11.*
wielkie táiemnice Przenayśw: TROYCE. *Oſtenſio Secretorum &*
ſolutio inventæ ſunt in eo. Tyś widźiał *Secreta Divinæ Voluntatis*, *Dan. 5to.*
Secreta DEI Veritatis, *Secreta Divinæ Iuſtitiæ & æqualitatis*, iáko
ie tłumáczy *Berchorius*. Anibyś ich był mogł doćiec, gdybyś
nie był Sekretarzem Przen: TROYCE. *Verùmtamen talia Se-*
creta neſciunt, *nec percipiunt*, *niſi Secretarij DEI*, *quibus ipſe reve-*
lare dignetur. Ieżeli procz Mądrośći *per arcana Secretorum* ro- *Berchor: titulo ſe-*
zumieią śię bydź Cnoty Krolewskie, ktoremi nád inſzych Kro- *cretum.*
low ſzczyćił śię Cyrus Krol Perski, dáleko bárdźiey Nowy Cy-
rus w Kroleſtwie woiuiącym AVGVSTYN S. ſzczyćić śię mo-
że, bo wſzytkich regnantow w tych cnotách przewyżſza: Iáko
bowiem *ſplendor* Słońcá wſzytkie przygaſza świátłá, ták Swią-
tobliwość AVGVSTYNOWA wſzytkich ſług Boskich doskoná-
łe ćmi żyćie. *Sicut ſolis præſentia omnia lumina obumbrantur*, *ſic* *S. Athana: de S. Auguſtino.*
Auguſtini Sanctitate omnium ſervorum DEI & culpabilis vita &
reprehenſibilis apparet. Ná AVGVSTYNA Regulárnym żyćiu
funduie śię przeſzło piećdźieśiąt Zakonow, więcey powiem, ná
AVGVSTYNA świątobliwym żyćiu wſzytkie ufundowáły śię
Zakony. *Auguſtinus non unius vel alterius*, *ſed ferè omnium Reli-* *S. Thom: à Villa Nova.*

gionum fundator exstitit. Pominawszy inne Zakony, *tuam appello fidem*, Wielki *Canonicorum Regularium Custodum SS. Sepulchri Hierosolimitani* Zakonie, z kądżeś nábył sławy y chwały po świećie, ieżeli nie z Regulárnego AVGVSTYNA żyćia, ná ktore ustáwnie się zápátruiąc od Celestyna drugiego Papieżá, otrzymałeś approbatę. Prawdá, że záraz *in exordio nascentis Ecclesiæ*, rosłá chwałá twoiá ieszcze zá czásow Apostolskich w Ierosolimie, *Iacobus Alphei cognomento Iustus*, pierwszy to twoy Pátryárchá, pod ktorego dyrekcyą żyiąc, wszyscyśćie supplantatorámi świátá zostáli. Prawdá że w Ziemi świętey od W niebowastpienia Páńskiego *Custodum Sanctissimi Sepulchri pulchri gressus in Virtutibus*, iáko *filiorum Principis Apostoli Iacobi*, áż do Sophroniuszá ostátniego

Samuel Nakielski de Sacra Antiquitate Ordinis.

Pátryárchy w Roku 628. umárłego słynęły. Iednák zátárłá te piękne ślády Pogáńska Sarácená nogá, á przytym y Imię Wásze, wygnawszy was okrutnie z ták świętego mieyscá. I lubo znowu *Godefridus Bullionus* Lotáryńskie Xiążę, po odebrániey z rąk Sáráceńskich Ierozolimie, *de Novo* osadźił był wász Zakon, *Festum gratiarum actionis & triumphi sub celebritate Anniversariæ dedicationis Ecclesiæ Sanctissimi Sepulchri* uczyniwszy, postáremu wkrotce *invida fata* znowu Was *iteratò* z ták świętego mieyscá wypędźiły. Práwá iednák nie możećie zgubić do Ierozolimy, bo *ex Origine Custodes Sanctissimi Sepulchri* iesteśćie. A ieżeliśz Ierusalem tłumaczy się *Visio DEI*, widzenie sekretow Boskich, toć wam po wielkim Oycu AVGVSTYNIE, iáko po Sekretarzu Boskim, sukcessya záwsze należy do Ierozolimy. Gdźie też naywięcey táiemnic swoich BOG obiáwił Apostołom? w Ierozolimie. Gdźie też naywiększe *arcana Secretorum* kommunikował? w Ierozolimie. A coż iest wász Zakon? ieżeli nie Zakon Apostolski? ktoremu BOG ták wiele obiáwił rzeczy *in terra Sancta. Stemma* Apostołow iest Krzyż Páński, iáko się chwali Páweł Swięty: *Mihi autem absit gloriari, nisi in Cruce Domini Nostri IESV Christi.* Kiedy ia Krzyż Páński widzę ná pierśiách wászych, śmiele mowić mogę, że iesteśćie Apostołámi, y owszem coś więcey nád Apostołow, bo támći ieden tylko Krzyż nośili, á wy dwá nośićie. Krzyż Páński iest to pieczęć, *Sigillum Crux est* według AVGVSTYNA. Pieczęć do Sekretarzá iáko *ad fidelem amicum* należy, gdy ia tę pieczęć Krzyżową ná pierśiách widzę, przyznáć muszę, że iáko wielki Oćiec AVGVSTYN iest Sekretarzem Boskim, ták y wy wielcy Synowie iego iesteśćie Sekretarzámi Boskiemi. Z pod pieczęći grobowey, wyniosł sekretnie Ciáło swoie Chrystus, á dokądże go wyniosł z Ieruzálem? rzeczećie do Niebá, ia mowię że do Miechowá, chcąc

ad Galat. 6.

pod

pod tą pieczęćią ná sercách Wáſzych Ciáło ſwoie Nayświętſze konſerwowáć. Zgineli *Cuſtodes Sepulchri* w Ieruſalem, otoż tu u was lokuie Ciáło ſwoie, ábyśćie go iáko *Secretáryj* Orla AVGVSTYNA zrenicą pilnowáli, Wſzákże *ubi fuerit Corpus, illuc congregabuntur & aquilæ*, Sam mowi Zbáwićiel. Płáczećie wprawdźie dotąd, chodząc w żałobie po ſtráconey Ierozolımie, bądźćie iednák dobrey myśli, mogą tám ieſzcze Orlętá AVGVSTYNOWE zálećieć, gdźie było Ciáło Páńskie, *Vbi fuerit Corpus &c.* Zánieśie ten Orzeł Zakonu wáſzego honor, nie tylko do Paleſtyny, ále y ná świát cáły. Ktoż wsławił Wiárę Kátholicką po świećie? BOG; ále przez AVGVSTYNA S. *Fidem Catholicam DEVS per B. Auguſtinum plurimum exaltavit, per ejus verba atq; ſcripta, per ejus opera atq; prodigia, Vniverſam illuminavit Eccleſiam.* Zkąd ták wiele Klaſztorow, familiy, inſtytutow Swiętych? ieżeli nie z AVGVSTYNA! zkąd táka ozdobá w Kośćiele Bożym? zkąd ták wielkie świátło Ewángelij? zkąd táka *publica fama* o BOGV po wſzytkich kráinách? ieżeli nie z AVGVSTYNA. Swięta Regułá, Iego wielka świątobliwośc, rozmnożyłá po świećie, *ab illo diſſeminatæ Familiæ, propagati greges, inſtitutæ Militiæ, data Regula quâ celebrior, nulla, qua nulla Sanctior, & una cum ſit, varietate Eccleſiam pulcherrimè decoravit.* Pod AVGVSTYNA Oycowską protekcyą, rozsławi ſię y twoy *Ordo Canonicorum Regularium Cuſtodum SS. Sepulchri*, byleś żyćia Iego świątobliwego náśládował. Doſyć iuż Konwent Miechowski ma sławy y chwały pod AVGVSTYNA S. Regułą żyiący. Ten ći to Konwent nową ſtánał ſię Ierozolimą, w ktorym cudowne widźieć możemy ſekretá Boskie. Ten Konwent ieſt głową, nie tylko Zakonnośći, ále y świątobliwośći, Ten Konwent od Iáxy Polaká *de Domo Gryphium* fundowány, Papieskiemi, Krolewskiemi, Xiążęcemi przywileiámi udárowány, rożnemi prowentámi od Wielkich Pánow y Senatorow opátrzony, Ieſt *Seminarium* doskonáłośći, *Pantheon* przykłádnośći, *Vniverſalis regula* Zakonnośći. *Quod quidem Cœnobium, propter ſui excellentiam ac vetuſtatem, non ſolùm omnium Cœnobiorum ſuæ generationis & Ordinis, quæ in Regno Poloniæ exſtant, ſed etiam omnium quæ in Anglijs, Hiſpanijs, Dacia, Napulia, Germania, Bohemia, & Hungaria conſiſtunt, poteſt juſtè & rectè vocitari & cenſeri Vertex Cardo & Caput.* Ten Konwent, nie tylko nád Polską, ále nád wſzytkiemi Prowincyámi ma *Regalem & realem ſuperintendentiam* we wſzytkim. Ten Konwent, ma Przywiley *ab Vrbano Quarto*, w ktorym go wolnym czyni, *a quibusvis excommunicationibus & Cenſuris Eccleſiaſticorum. Inſuper* ma *privilegium exemptum ab*

Matth: 21.

Dioniſ: Carthuſ.

Didac: de Avendano S.I. in Epithalā: Sacr.

Długoſz in Hiſt: Polon.

omni Iuriſdictione Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, & quorumlibet Prælatorum. Są y inſze *Privilegia*, ktoremi *in magna copia* záſzczyca ſię tęn Klaſztor, lecz te pominąwſzy przyſtępuię *ad privilegia* świątobliwośći. *Sub Auguſtini Regula* w tym Konwenćie przedtym żyiących Profeſſow. Od początku práwie tego Zakonu wiem dobrze, że *ſedem Patriarchalem* trzymáłá Cnotá, *eruditio & zelus Domus DEI.* W tym iednák Generálnym Konwenćie, wſzytkie cnoty generałem *Præpoſituram* trzymáią *Generalem.* Między innemi ſtawa *Venerabilis Frater Stoiconis de Xiąż* Dwanaſty Proboſcz Klaſztoru. Mąż wielkiey cnoty y niewinnośći, ktory przypominiáiąc ſobie żyćie AVGVSTYNA S. bárdzo był miłośierny ná Vbogich, ztąd owe iego przysłowie ná membránie ſerdecznym u wſzytkich Przełożonych zápiſane bydź powinno: *Cùm ſint DEI omnia, habenti Dominum, nihil deerit, ſi DEO ipſe non deſit*, W tákiey żyiąc pobożnośći. *Sicut lilium inter ſpinas odorem boni exempli ſpirans*, iáko świadczy *Compendium* żyćia iego, záſnął w Pánu BOGV. W tym Konwenćie ſtawa *Frater Ioannes de Lelow*, ktory y ná Imię, y ná wokácyą pámiętáiąc, co moment ſtárał ſię o łáskę BOGA, przy ktorey *conſentaneam per omnia Vocationi Religioſæ vitam duxit.* W tym Konwenćie ſtawa *Fr: Thomas Ilkuſzienſis*, u ktorego w ſerdecznych minerałách ználazł by ſię był złoty kruſzec miłośći BOGA y dobrá poſpolitego. *Solum DEVM & Religionem Sanctam toto corde amplexus, commiſſi gregis forma fuit.* W tym Konwenćie ſtawa *V. Simon Turſki*, ſzczodry dla Vbogich, skąpy dla śiebie Proboſcz. W tym Konwenćie ſtawa *V. Mathias Łubieńſki*, ktory ſzczęśliwym Herbu ſwego Pomiánem, pomieniał ſię w dźień AVGVSTYNA S. z świeckiemi godnośćiámi ná Zakonną Profeſſyą, y ſzczęśliwie nie tylko do czáſu, ále y ná wieki. W tym Konwenćie ſtawa *Petrus Koryćińſki Profeſſus & Præpoſitus Generalis*, ktory *per ardua* herbownym Toporem wielkich czynow ſwoich, wyćiął ſobie do honorow drogę. *A Clemente X.* będąc Legatem do Królá Micháłá Korybuthá, pewnie że ſię tám po Anielsku ſtáwił, y miecz w podárunku Krolowi, á Krolowey złotą Różą od Papieżá iáko Cherubin przyniosł. Wſpomniałbym y inne *magna & Sancta Capita* Konwentu tego, ále ie bárdźiey *in Libro vitæ*, ániżeli *calamo eruditis in Faſtis* zápiſane bydź widzę. Tego iednák przepomnieć nie mogę co mi ſamá świątobliwość y praca Wielkich Profeſſow Konwentu tego dyktuie. *V. Pater Ioannes à Przeręb cognomento Skarbnik*, iák w skárbniku w ſercu ſwoim układał *punctatim Regulam* AVGVSTYNA S. będąc Proboſzczem u Swiętey Iádwigi. *V. Frater Martinus Siemoncius* przez czterdźieśći lat

Samuel Nakielſki in prom pt. antiquit: Miechov:

Miechovia ſacra P. Nakiel: ſki.

Fol: 631.

Zakon-

Zakonnośći swoiey, nikomu się nie náprzykrzył, nikogo nie obráźił, to wielka świątobliwość. *Fr. Stanislaus Fabricius Skarzeßoviensis*, fabrykował sobie záwsze do cnoty drogę, zostáiąc ná Wicekustodyey Konwentu tego, *rará modestiá ac probitate Sacerdos*. *Fr. Tiburtius Iasklowski*, násláduiąc imienia Pátroná swego, po zárzystych Wenery węglách, iáko po rożách chodźił, álbowiem nie znał co to iest Ciáło, ták był niewinnym ná sumnieniu, *hic perpetuo à teneris annis, ex quo Religionem Sanctam professus est, Vitæ puritatem & instituta vetera illibatè coluit.* *Frater Albertus Wrzesnia.* Cudowny mortyfikánt, wszytkim oddawszy *Vale* honorom, náwet y zá Kápłáństwo podźiękował, nie chcąc więcey dla wielkiey pokory Mszy S. odpráwowáć. *Frater Felix Scarißowiensis*, w tym był *Felix* z łáski Boskiey, że ná fabrykę Lezáyskiego Kośćiołá mnożyły mu się pieniądze w rękách. *Expendebat plurima, percipiebat pauca.* Znáć było tę świątobliwość *& in zelatoribus pro honore DEI.* *Frater Stanislaus Radźiecibovius* w niewolą od Tátárow zábrány, á drugi *Fr. Matthæus Wierzbicius* śćięty od nichże został, 1624. *Fr. Stanislaus Grotko*, dla promocyi honoru Boskiego z Plebániy wygnány od swoich Páráfiánow. *A Frater Martinus Grabiecki* od Kurukow w Węgrzech sromotnie zábity został, obá ćierpieli *in Præpositura Lapsensi*. Coż mowić o inszych Męczennikách, *quorum Nomina scripta sunt in libro vitæ.* Ziemię Swiętą własną krwią nie raz skropili. W Nisie od Hussytow wyćięći byli. W Tuligłowách, w Rudołowicách, w Przeworsku, głowy im spádáły od Ordynek pod czás Tátárskiey inkursyi. Ci to wszyscy, *cum palma ad regna pervenerunt Sancti, & vivent nomina eorum in æternum.* Od świątobliwośći, podźmy do prace. *Frater Leonardus Słończewski*, Słońcem pokazał się bydź ná Horyzonćie Polskim, bo z Fárskiey Ambony ná Zamek, á potym ná Probostwo do S. Iádwigi, á potym ná Biskupstwo Kámienieckie postąpił. *Pater Adamus Slecki Concionator Miechoviensis* ślęcząc ustáwicznie nád Xięgą, *Vir facundo & erudito ingenio*, iáko pisząc Kroniki, ná Chwałę Boską z wielkim dusz pożytkiem prácował. *Pr. Alexander Zbikowski* w Rzymie *publicè promotus pro Doctoratu, cum honore & gloria Ordinis* mężnym się Alexandrem pokazał, *cui unus non sufficiebat Orbis.* *Pater Samuel Nakielski* Pisma S. Doktor, Historiograph *Ordinis*, zásłużył sobie w tym Konwenćie ná wielką sławę przez prace swoie, álbowiem *Samuel proficiebat, atq; crescebat & placebat tam DEO, quàm hominibus.* Mijam inne *subiecta* Konwentu tego, ábym się tu nie zdał *Adulatorem*, kędy mi *Sanctitas* Pátryárchy Swiętego roskázuie bydź Oratorem. Dosyć mi powie-

Ex vita fol: 929.

1. Reg. 2.

dźieć, że káżdy Kánonik, ktory śię názywa *Sanctissimi Sepulchri Custos*, ieſt to *Stępkowski*, bo z cnoty w cnotę poſtępuie, pracuiąc w Kośćiele Bożym, według owey Dawidá inſtrukcyi, *Ibunt de virtute in virtutem.* Winſzuięć ták wielkich prerogátyw S. Zakonie, A czegoć życzył Akádemik Krákowski z uprzeymego áffektu, tegoć y ia życzę.

Psal: 83.

Ioannes Cynerski.

O Miechovia Candidissimarum
Sedes Nobilis Artium, Polonæ,
Antiquissima Gentis o palæstra!
Magnis cresce Viris & usq; & usq;,
Magnis cresce Viris.

O Miechowie Polskiey Młodźi
Szkoło, gdźie śię Mądrość rodźi.
Rośniy w głowy, rośniy w Cnoty
Rośniy, áż wiek będźie złoty.

in Isaiam. Dał Pan BOG ieſzcze AVGVSTYNOWI S. *Arcana Secretorum thesauros absconditos, scilicet gratiæ & gloriæ*, według gloſſy Lyráná, nie tylko ná tym świećie, ále y ná támtym. Ieżeli AVGVSTYN wielkim Sekretarzem ná źiemi, pewnie że y w Niebie. To Imię *AVGVSTINVS* znáczy *Excellentiam dignitatis:* Iáko bowiem Auguſtus Ceſarz prym miał nád wſzytkiemi Krolámi zá czáſow wieku ſwoiego, ták AVGVSTYN S. prym ma nád wſzytkiemi Doktorámi, nie tylko ná źiemi, ále y w Niebie, ták mowi náſz Dominikan Arcybiskup Genueński. *Augustinus hoc nomen sortitus est propter excellentiam dignitatis, quoniam sicut Imperator Augustus præcellebat omnes Reges, sic & iste excellit omnes Doctores.* I dla tegoć to Imię *AVGVSTINVS* tłumáczy śię *augens supernam Civitatem*, bo wielkiego ſplendoru y chwały przybyło w Niebie, z AVGVSTYNA S. Wielkim był AVGVSTYN ná źiemi w ták wielu Papieżách, á oſobliwie w Vrbánie IV. Ktory *ex Canonico Regulari Custodum Sanctissimi Sepulchri* obránym ná Pátryárchoſtwo Hierozolimitáńskie, á potym ná Papieſtwo zoſtał. Wielkim był w ták wielu Biskupách, Suffragánách, Prałatách, y Kánonikách. Wielkim pokázał śię ná źiemi y wowym *Ianie Dźianottym* Kánoniku Regulárnym Zakonu tego, á potym Kánoniku Gnieźnińskim y Protonotáryuſzu Apoſtolskim, *S. R. M.* Sekretarzu, náoſtátku Biskupie Feſſeńskim y Suffragánie Kijowskim. Dáleko iednák bárdźiey większym pokázuie śię w Niebie, między ták wielu SS. Papieżámi

Iacobus de Vorag.

żámi

żámi, Kárdynałámi, Biskupámi, Kánonikámi, Práłatámi, Doktorámi Zakonu swoiego. *AVGVSTINVS magnificus in Vita, præclarus in doctrina, felix in gloria.* Szczęśliwy ten Sekretarz w Chwale Niebieskiey, w ktorey iáśnieie *in mente doctą intelligentia* przez reflexyą oświecáiącego Słońcá widzenia Chwały Boskiey. Iáśnieie *in Voluntate* od owych ardorow miłośći Boskiey ná niego biiących. Iáśnieie *in memoria* od owych splendorow wieczności nigdy á nigdy nieskończoney. Widźiał tę Chwałę AVGVSTYN S. pewny Zakonnik, ktory *in extasi* zostáiąc, zápátrował się ná iákiś Obłok ognisty, ná ktorym śiedźiał Doktor Swięty wszytek w splendorách, z ktorego oczu Słoneczne promienie biły ná Kośćioł święty. Widźiał tę Chwałę Doktorá świętego Kleryk, ktory nocuiąc w Kośćiele Swiętego PIOTRA *in Vaticano*, pátrzał ná cudowną Processyą Swiętych Pánskich, między ktoremi wiele było Biskupow, Papieżow, naycelnieyszy iednák był Grzegorz Swięty, pytał się tedy ten Kleryk Papieżá Swiętego idącego náostátku, ieżeli też był między niemi AVGVSTYN Swięty, do ktorego on był wielce nabożny. Odpowiedźiał Grzegorz Swięty, *AVGVSTINVM Excellentissimum Virum, de quo quæris, altior locus à nobis tenet.* AVGVSTYN Mąż nayzacnieyszy o ktorym się pytasz, wyższe od nas ośiáda mieysce, to iest przy boku samey Przenayświętszey TROYCE, tám iego Cel, tám iego metá, tám iego krzesło. *Vnus trinus DEVS, Augustini scopus,* Iemu BOG naywiększych sekretow Chwały swoiey y w Niebie kommunikował według obietnice swoiey: *Dabo ei Arcana Secretorum, thesauros absconditos sc: gratiæ & gloriæ.* Pokazáło się to y z owey Historyi (o ktorey pisze *Pæneus*) gdy bowiem *Sigebertus ex devotione* prośił raz Páná BOGA o reliquią AVGVSTYNA Swiętego, áby się nią ćieszył ná źiemi, dáno mu tedy serce Doktorá Swiętego w śliczny'm krzystale zámknięte, á złotem y drogiemi perłámi osádzone, ktore z wielką poćiechą wźiąwszy zániosł do Kośćiołá, y kiedy ie położył ná Ołtarzu Mszą Swiętą śpiewáiąc, pod czás *Sanctus* trzy rázy owo serce wyskoczyło do gory, niby się ráduiąc, że ná źiemi przez troiákie *Sanctus* wyznawáią Przenayświętszą TROYCĘ, ktorey On w Niebie Wielkim Sekretarzem. Cieszćiesz się Wielcy Synowie AVGVSTYNA, że w Niebie tákiego maćie Sekretarzá, ktory Wam wszytko sprawić może. Cieszćie się Niedostępny Máiestat Przenayświętszey TROYCE wychwaláiący ná źiemi, á zá iego promocyą dostańćie się y do Niebá, w ktorym On *individuus Comes Sanctissimæ Trinitatis* zostáie. Przez Was rośnie Chwałá Boska w Ko-

Jacobus de Vor.

Leonard. de Vtino in Festo S. Aug.

Cermello O. N.

Pæneus in Isag: Cons. 23.

w Kośćiele woiuiącym, ktorego bronićie iáko twierdza potężna.

Augustini Fratres qui fortia nostræ
Mœnia sunt fidei, qui nil nisi sacra colentes
Merlinus *Scripta, vacant studio, per quos Gymnasia florent,*
Per quos Hæreticas frangens Ecclesia sectas,
Stat contra ventos, tanquam stabilissima turris.

Niechayże y w Kośćiele tryumfuiącym *Sanctissimæ & Individuæ TRINITATIS* przez Was rośnie nieskończona Chwałá. Mnie záś com powiedźiał, z sekretu nie wydáwayćie. *Nemini*
Matth.17 *dixeritis visionem hanc:* *Tigurina versio* czyta, *Nemini dixeritis secretum hoc, Fiat.*

Imprimatur.

M. BASILIUS PLASZCZEWSKI, Sacræ Theologiæ Doctor, & Professor, in Universitate Cracoviensi, Collegij Majoris Senior Pater, Ecclesiarum Cracoviensis Cathedralis Canonicus, Omnium Sanctorum Præpositus, Łetkoviensis Curatus, S. R. M. Secretarius. Librorum Diœcesis Cracoviensis Censor.

mpp.